

Pisarna.

LXII.

Vprašanje: Tu pri nas je navada, da g. katehet nastavlja izpoved in obhajilo med drugimi dnevi tudi na četrtek. Ker je četrtek pouka prost dan in ker določuje zakon prost dan tudi na dan izpovedi in obhajila, vprašam pisarno:

Ali more g. katehet nastaviti izpoved ali obhajilo na četrtek in tako prikrajšati po zakonu določen prost dan? R.

Odgovor: Dotični ukaz le dovoljuje — a ne ukazuje — da sme katehet zahtevati od šolskega voditelja v svrhu prejetja zakramentov, da so šolski otroci prosti pouka dva pol dneva (popoldne prejšnjega dne in dopoldne naslednjega dne) ali en cel dan. Ako pa katehet takega prostega časa ne želi, ne more se mu kaj posebnega v tej zadevi predpisovati. Seveda ob četrtkih ni učitelj primoran, otrok pri imenovanih verskih vajah nadzorovati, ker je četrtek zanj prost dan. Ako pa meni učiteljski zbor, da bi bili učenci zaradi tega prikrajšani na počitnicah, naj se o tem posvetuje v domači učiteljski konferenci, pri kateri mora katehet seveda vsekakor sodelovati.

LXIII.

Vprašanje: 1. Ali je nadučitelj na zahtevo krajnega šolskega sveta primoran, umakniti se iz šolskega stanovanja v svrhu tega, da se njegovo stanovanje porabi za silo za še eno šolsko sobo in ali dobi nadučitelj v slučaju, da se seli iz šole, zakonito stanarino plačano tudi tedaj, ako se seli v lastno hišo?

2. Ali je nadučitelj upravičen prositi tudi za tobačno trafiko in ali se ta sme nastaniti tudi v šolskem posloppju.

Dolenjsko.

Odgovor. 1. Ker imate v službenem dekretu zajamčeno naturalno stanovanje ali stanovanjsko odškodnino, ste dolžni umakniti se iz šolskega posloppja, ako hočeta obe kompetentni šolski gosposki (krajni in c. kr. okrajni šolski svet) porabiti Vaše stanovanje v šolske namene. Stanarino Vam mora o seveda plačati, akotudi potlej bivate v lastni hiši.

2. Upravičeni ste, prositi za tobačno trafiko, ki pa ne sme biti v šolskem posloppju. Opravljati pa kaže Vam ta posel le po najetem uslužbencu. (Sicer pa prosimo še cenjene čitatelje, da povedo svoje mnenje o tem redkem vprašanju.)

Iz naše organizacije.

Skupne zadeve.

Slovenska Šolska Matica. Knjige „Slovenske Šolske Matice“ za leto 1907. bodo kmalu dotiskane. Da nam bo mogoče o pravem času završiti tudi imenik članov našega društva, prosimo p. n. gg. poverjenike, ki nam še niso naznanili letošnjih članov, da to nemudoma stori, ker bi pozneje oglašeni ne mogli več priti v tiskani imenik. V isti namen prosimo p. n. učitelje in učiteljice, da nemudoma oglase svoj pristop pri svojih poverjenikih. — Naj bi vsakdo pripomogel, da se tudi letos pomnoži število Matičarjev!

Odbor.

Kranjsko.

Ižanski učiteljski krožek ima svoj prvi prijateljski stanek dne 19. decembra ob 1/2 2. uri popoldne na Igu pri Minattiju. Pridite, ljube kolegice in dragi kolegi, v polnem številu, tudi tisti, ki ste se do sedaj ogibali Ižancev. Dobro došli ste tudi oni tovariši, ki sicer ne spadate v ta krožek, pa ste vendar naši prijatelji. Ne strašite se kratkega popoldneva in morda slabe poti, v presrčnem prijateljskem pogovoru hočemo pozabiti vsaj za par uric temne dni našega stanu, saj potrebujemo tudi duša razvedrila, da ostane zdrava.

Da se vidimo veseli, želi Jerica Zemljanova.

Učiteljsko društvo za kranjski šolski okraj je zborovalo dne 19. novembra ob 2. uri popoldne v prostorih dekliske šole v Kranju. Predsednik tovariš Fr. Luznar pozdravi v daljšem nagovoru navzoče, ki jih je bilo 28, ter poudarja, da se je zavzemalo doslej društvo pač za stanovske interese, toda za kakšno ožjo zvezo med šolo in domom, pa tudi za splošno ljudsko izobrazbo ni delovalo. Dela v stanovski organizaciji so završena, s tem večjo vneto naj se napoti vse učiteljstvo „ven na delo med ljudstvo“.

Tovariš Fr. Ivanc poroča na to obširno o dunajskem zborovanju delegatov, ki so se sešli v svrhu izboljšanja našega gmočnega stanja. Podrobnosti o tem shodu so nam že znane posebno iz poročil „Učit. Tov.“. Nekaj pa naj vendar povzamem iz tega poročila. Klerikalni občinski zastop mesta Dunaja je namreč pred nekaj tedni gostoljubno sprejel gostilničarje, ki so imeli tam svoje zborovanje, učiteljstva pa, ki podaja mladini dan zadnem duševno hrano, ta zastop ni sprejel. Luegerju in njegovim rimskim pajdašem seveda mrzi organizirano svobodomiselno avstrijsko učiteljstvo! Tembolj pa je razveselila jugoslovanske delegate akademična mladina društva „Slovenije“, ki je priredila njim slavnosten večer.

O zemljepisno-zgodovinskem opisu kranjskega okraja poroča gosp. Makso Pirnat, c. kr. profesor v Kranju. Na tak spis se je mislilo že l. 1897., a razne ovire so preprečile enako izdajo. Opis bi služil kot pomožna knjiga pri zemljepisnem in zgodovinskem pouku po vseh ljudskih šolah tega okraja. Opisu bi se dodale primerne slike in če mogoče tudi zemljevid okraja. Pet okrajnih glavarstev na Kranjskem je že izdalo slično knjigo. Vse učiteljstvo kranjskega okraja bi se pritegnilo potom vprašalne pole k temu delu, vrhutega je pa že zagotovljena pomoč nekaterih strokovnjakov, ki se zanimajo za stvar. Knjiga, ki naj bi se izdala že prihodnje leto, bi bila lahko kot slavnosten patriotičen spis povodom 60-letnice cesarjevega vladanja. — Tozaštevni predlog je bil sprejet soglasno. Za predlagani opis se je volil poseben redakcijski odsek, katerega člani so: nadučiteljica Franja Jugović in učiteljica Ida Mally ter nadučitelji in učitelji Fran Ivanc, Ivan Jezeršek, Alojzij Novak, Lovro Perko, Alojzij Potočnik in Ivan Štupica.

Č. kr. okrajni šolski nadzornik gospod Ferdinand Kalinger razloži nato, kako namerava uradna okrajna učiteljska skupščina proslaviti 60-letnico cesarjevega vladanja, kar se vzame informativno na znanje.

Za tem sledi predsednikovo poročilo o predavanju, ki ga je imel povodom XIX. skupščine „Zaveze“ tovariš Anton Pesek pod naslovom „Na delo med ljudstvo“. V tem poročilu opozarja na uspešna predavanja angleških in francoskih učiteljev, ki neumorno predavajo pri takozvanih ljudskih vseučiliščih, ter na našo „Akademijo“, na katere predavanjih so dosegli hrvaški vseučiliški profesorji lani v Ljubljani krasne uspehe. — V smislu tega poročila se voli takoj poseben odsek v področju društva, ki naj na podlagi Peskove brošure sestavi do pomladanskega zborovanja tukajšnjim krajevnim razmeram odgovarjajoč načrt. V odsek za izvenšolsko delovanje so bili izvoljeni: tovarišici Janja Miklavčič in Ana Mally ter tovariši Friderik Kramer, Josip Lapajne, Fran Luznar, Karel Mahkota, Lovro Perko, Fran Rojina, Vilbald Rus in Ivan Štupica.

Po vseh treh poročilih se vname živahna debata. Razpeča se končno več brošuric „Na delo med ljudstvo“, nakar predsednik zahvali referente in zaključi dveurno zborovanje.

Štajersko.

Slovenjebistriško učiteljsko društvo zboruje v četrtek, 9. prosinca 1908, točno ob 1/2 10. uri v Slovenski Bistrici. Vzpored:

1. Pevska vaja.
2. Čitanje zadnjega zapisnika.
3. Nadaljevanje referata „Kulturno delo učiteljevo izven šole in njegov stik z narodom. Referent tov. K o k l.“
4. Prememba društvenih pravil. Tov. V r š i č.
5. Poročilo blagajničarke.
6. Volitev: a) društvenega odbora za prihodnje društveno leto, b) odseka za izvenšolsko delovanje.
7. Slučajnosti.

Da nam novo leto dovede novih bojnikov v naše vrste, se nadeja k prav obilni udeležbi najkolegijalneje vabeč

o d b o r.

Savinsko učiteljsko društvo je zborovalo ob lepi udeležbi dne 19. novembra na Gomilskem.

Tov. Vrabl naznani, da se je obrnilo naše društvo na vodstvo „Zveze“ v Celju s prošnjo, da bi se sklical iz praktičnih ozirov občni zbor „Zveze“ na dan 3. novembra o priliki shoda „Nar. stranke“. Vodstvu „Zveze“ pa se ni zdelo vredno odgovarjati na ta dopis društvu, ampak — šolskemu vodstvu na Vranskem. Kaj pa je zagrešilo „Sav. učit. društvo“, da se je vodstvu „Zaveze“ tako zamerilo?

Dalje omenja tovariš predsednik, da moramo odločno zavracati vsako neutemeljeno sumničenje, naj pride iz teh ali iz onih ust, da bi bili ravno učitelji pisci onih člankov, v katerih se napada okrajni šolski svet in pa šentjurski župnik. Namesto sumničati je bolj na mestu obsojati take vrste ljudi, ki požro častno besedo z namenom drugemu škodovati.

Prečita se dopis „Zaveze“, tičeč se banke „Slavije“.

Peskove knjižice: „Na delo med ljudstvo“ so se takoj razpečale. V odsek za izvenšolsko delovanje je bil izvoljen sedanji društveni odbor: Vrabl, Zotter, Jakše, Pečar. Dolžnost vseh tovarišev in tovarišic v okraju je, da podpirajo ta odbor po vseh svojih močeh pri izvenšolskem delovanju.

Živahna debata se je zopet vnela zaradi novih tiskovin. Sklene se naprositi gosp. nadzornika, da skliče vse voditelje v okraju na posvetovanje, kjer naj bi se končno nekaj pozitivnega ukrenilo. Prihodnje zborovanje se vrši začetkom pomladi.

Po zborovanju je kazal tov. Jakše s pomočjo skioptikona slike iz Srbije in Bolgarije.

Učiteljsko društvo za celjski okraj je zborovalo po glavnih počitnicah prvič dne 19. novembra t. l. v navadnih prostorih v Celju. Udeležba je bila jako obilna. Društvu so nanovo pristopili: tovariš Karničnik, Rudolf Supanek in gđ. Poglajenova, vsi iz Nove cerkve, ter gđ. Hinterlechnerjeva iz Blagovne. Svoje odsotnost so opravičili: c. kr. nadzornik g. Josip Supanek (zaradi službenih ozirov), gđ. Beti Supanekova (zaradi bolehnosti), gđ. Kosijeva iz Teharij, gospa Wudlerjeva iz Griž in g. Jezovšek iz Sv. Lovrenca nad Prožinom.

V otvoritvenem nagovoru pozdravi tovariš predsednik navzoče, izražajoč veselje na tolikem številu udeležencev. Spominja se dveh tovarišev, ki ju je kruta smrt iztrgala iz naših vrst: tovariša Leskovarja, nadučitelja v Novi cerkvi, in Vekoslava Strmška, nadučitelja v Št. Petru na M. s. Poslednji sicer ni bil ud našega društva, a bil je vedno v stiku z nami, sploh je pa bil tako vrl učitelj in vnet naprednjak, da je naša častna dolžnost, se ga spomniti. Na poziv predsednikov so vstali navzoči v znak sožalja.

Po prečitani in odobrenju zadnjega zapisnika pozdravi predsednik še posebej tovariša Černeja, ki je po daljšem odmoru zopet prišel med nas. Po inicijativi predsednikov se je vnela živahna razprava o odseku za izvenšolsko delovanje v smislu Peskovega referata. Poudarjalo se je, da se mora cela smer društvenega delovanja izpremeniti, priti bo moralo med nas novo življenje in čas, ko bo vsak pokazal svojo pravo „barvo“. Ko izide posebna knjižica z vsebino Peskovega referata v Radovljici, bomo potem imeli „vadamecum“ za naše izvenšolsko delovanje. Izvolil se je že tudi odsek, ki obsega tri skupine po dva zastopnika: ena je določena za ozemlje ob Savini, druga za ozemlje ob Voglajni in tretja za tako ob Hudinji. Odseku se prepusti, da se k sodelanju v njem pritegne izmed sodruzič katera tovarišic.

Tovariš predsednik je opozoril na brošurico bivšega našega tovariša g. A. Žmavca „Kmečka posejilnica“ in na nove izvrševalne odredbe k šolskemu in učnemu redu, ki se dobe v knjigarni Leuschner in Lubensky v Gradcu a 1-20 K. Dolžnost naša je tudi, da se odzovemo nabiralcema tovarišu Petričku in tov. Struklju z malim prispevkom za nagrobni spomenik pok. tov. Žagerju, oziroma Leskovarju. Kot zastopnika v upravni odbor „Zveze“ sta bila voljena tovariša Exl in Kveder. Ker je poročilo o glavni skupščini „Zaveze“ na aktualnosti izgubilo, je odpadlo. Pač pa je tov. Staute ponovil željo „Zaveze“, naj bi se v vsakem društvu izvolilo 1 ali 2 tovariša za agitacijo „Zavezinih“ listov. Pri nas se je pred leti sicer to storilo, a ni bilo

zaznamovati uspeha. Vsak naj ima sam toliko čuta, storiti svojo dolžnost napram stanovskim listom, ne pa da bi ga še kdo vedno dregal v rebra in ga opominjal.

Prav zanimivo je poročal tov. Fr. Krajnc o zborovanju vsega avstrijskega učiteljstva na Dunaju. Pojasnil nam je, da se le zaradi jezikovnega vprašanja pri zborovanju vršil ta shod šele zdaj; podal nam je verno sliko posameznih govornikov in izbral markantnejše besede iz njih govorov. Tovariš Voglar je govoril o impozantnosti shoda in bičal neudeležbo slovenskih poslancev pri njem.

Dan prihodnjega zborovanja določi odbor.

Konjiško učiteljsko društvo je imelo svoje glavno zborovanje 14. nov. v Konjicah. Predsednik tov. Brumen pozdravi navzoče, posebno še novo stopivše ude gđ. Šmid — Konjice, g. Bobiča — Stranice in g. Malenška — Čadramlje, vzpodbuja na pridno posejanje društvenih zborovanj ter čestita tov. Kerhlanku na dobro prebitem drugem izpitu. Potem se spominja v prav toplih besedah meseca avgusta umrlega tov. Ludovika Tribnika, nadučitelja žrečkega, ter v velikih počitnicah preminulega prvoborileca slov. učiteljstva Vekoslava Strmška. V znak sožalja vstanejo vsi navzoči s sedežev. Zahvali se končno za odlično udeležbo učiteljstva pri otvoritvi Malenškovega spomenika in pri izletu v Savinske planine.

Prešedši na dnevni red, se

1. prečita in odobri zapisnik zadnjega zborovanja,
2. objavijo razni dopisi.

3. O letošnjem zborovanju „Zaveze“ v Radovljici poroča tov. Časl temeljito in zanimivo, o zborov. zastop. vsega avstr. učiteljstva na Dunaju pa istotako tov. Jurko; pri obeh poročilih se je s posebnim veseljem vzelo naznanje, kar se je ukrenilo v zadevi „Zveze“. Kot zaupnik k seji upravnega odbora „Zveze“ dne 8. dec. se pošlje tov. predsednik.

4. Iz letnega poročila predsednikovega je omeniti sledeče: Društvo je imelo 28 rednih in 2 častna člana, skupaj torej 30 članov. Zborovanj je bilo 5, odborova seja 1. Vseh zborovanj se je udeležilo 8 članov, štirih 7, treh 3, dveh 5, enega 4 in nobenega 2 člana. Pri zborovanjih so bila sledeča podavanja: a) Nedostaki našega službenega nameščenja tov. Jurko. b) V Savinskih planinah, na Gorenjskem in Primorskem — tov. Brumen. c) Analiza duševnega obzorja otroškega — ravnatelj Schreiner. d) O regulaciji učit. plač — tov. Brumen. e) Določbe stalnega šolskega in učnega reda o uvrščanju in prestopanju učencev v višje razrede, ozir. oddelke — tov. Jurko. f) Kdor dobi odpustnico, kdo odhoduico — in §§ 99 in 100 stal. šol. uč. reda — tov. Brumen. g) Hospitacija pri tov. Kožuho: O analizi po Kernu — dr. Bezjaku.

Razen z navedenimi predavanji se je društvo skoro pri vseh zborov. resno pečalo z razmišljanji raznih aktualnih društvenih in stanovskih zadev, ustanovilo si lastno društveno knjižnico, postavilo lep spomenik pred osmimi leti umrlemu čadramškemu nadučitelju Bogomilu Malenšku ter priredilo v začetku počitnic dobro uspeli poučni izlet v štajersko Švico — prelepe Savinske planine.

Pri „Lehrerbundovem“ zborov. v Gradcu je zastopal društvo tov. predsednik, pri „Zavezini“ skupščini v Radovljici tov. Časl in Mravljak in pri zborov. zastopnikov vsega avstr. učit. na Dunaju tov. Jurko.

b) Iz poročila blagajničarke je posneti, da gmotno stanje društva ni posebno ugodno, zakaj živimo v dobi vednih zborovanj in treba je bilo plačevati potnine; razen tega pa smo si ustanovili tudi društveno knjižnico, za katero se je nakupilo za ta kratek čas tudi že lepo število pedagoških kakor slovstvenih knjig; zato izkazuje bilanca majhen primankljaj — ki se bo pa izpremenil v ostanek — ko store vsi udje svojo dolžnost.

5. Volitev: Potrdil se je dosedanjí odbor, samo namesto iz okraja se preselivšega tov. Rosensteina je bil na predsednikov predlog izvoljen tov. Jurko, tajniške posle pa bo odslej opravljal sam doseganji drugi tajnik tov. Mravljak.

Volitev odseka za izvenšolsko delovanje se je preložila z ozirom nato, da še tozadevnih Peskovih knjižic nismo dobili, na prihodnje zborovanje.

6. Uspeh predsednikovega podavanja „Nekaj misli o delovanju v prihodnjem letu“ je bil ta, da se je soglasno sprejel podavateljev predlog, da začne društvo z združenimi močmi

prirajati roditeljske sestanke. V to svrhu so se porazdelile primerne teme posameznim članom.*

7. Sprejeli so se soglasno sledeči odborovi predlogi:

a) Okrajni šolski svet se prosi, naj v smislu izvršilne naredbi k § 120 stal. šol. in učn. reda kraj. šol. svetom priporoča razširjanje stik doma s šolo pospešujočega lista „Domače ognjišče“ na ta način, da naj plačuje vsak kr. š. svet nekaj iztisov tega lista ubožnim rodovinom,

b) ker dosedanja udnina 3-50 K ne zadostuje za različne društvene izdatke, knjižnico, potnine ter prispevke za „Zavezo“, „Zvezo“ in „Lehrerbund“, naj se poviša udnina na 4 K.

c) Vsak član društva, ki izostane od društvenega zborov, iz kateregakoli vzroka — razen bolezni — plača od prebitka, ki mu je ostal zaradi tega, ker se ni udeležil zborov, eno krono v društveno blagajnico.

Končno se je rešilo še par vprašanj iz vprašalne škrinjice ter določila za prihodnje zborov. prva nedelja meseca januarja prihodnjega leta. —M—

Istra.

Slovensko učiteljsko društvo za koprski okraj je imelo 5. t. m. izredni občni zbor na Hrpeljah-Kozini. Udeležba ni bila baš ogromna, a za naše razmere vendar še precejšna, ker bilo nas je 22, med temi 7 tovarišic, kar se je do sedaj le redkokdaj dogodilo. Oprostiti moramo marsikomu, ker se ni udeležil tega zborovanja; prejšnji dan je bilo jako neugodno vreme, vendar jih je mnogo, ki se jim ne more oprostiti in to posebno onim, ki z desetim korakom že stopijo v železniški voz. Tovarišice in tovariši, malomarnost nas ne bo rešila, pač pa nas bo rešilo vztrajno delo. In ravno občni zbori so zato, da nas poživijo in okrepe za zopetno vztrajno delo.

Iz poročila tovariša predsednika smo spoznali, koliko dela in truda je bilo potreba, preden se je prišlo do tega, da je deželni odbor predložil deželnemu zboru načrt zakona, s katerim se nam vsaj nekoliko izboljša naše bedno stanje. Deželni zbor je ta načrt nekoliko premenjen odobril, a s tem nam ni še nič pomagano, ker potrjeni načrt leži še sedaj pri deželnem odboru v Poreču. Ako sami ne bomo poskrbeli, da bo ta načrt malo hitreje popotoval od urada do urada, ne bo še dolgo, dolgo zadobil najvišjega potrdila. Zato smo določili, da se pošlje v kratkem času deputacija obstoječa iz zastopnikov učiteljskih društev, k c. kr. namestniku. Mi smo že izvolili našega zastopnika, a odboru je naloženo, naj pozove še druga društva.

Navzoči delegat, ki je bil pri skupščini naše dične „Zaveze“ v Radovljici, nam je podal kratko poročilo o tej skupščini, ker je bila natanko popisana v „Učit. Tovaršu“. Izvolili smo odsek za izvenšolsko delovanje, ki bo imel mnogo opravila. Posebno mu bo naloga, da bo skrbel, da se bodo obdržali roditeljski shodi po vseh šolskih občinah. K temu nam je podal svoja pojasnila tudi tovariš predsednik in nam je povedal, da je on že imel roditeljski shod 1. t. m. v občini, kjer slušbuje. Udeležba je bila naravnost ogromna, in ljudstvo je z vso pažljivostjo poslušalo govornike ter pokazalo željo, naj se večkrat obdržuje take poučne shode. Naše ljudstvo je dovzetno za pouk in samo spozna, da mu je potreba še v marsičem pouka, ker bilo je vzgojeno še v onem času, ko so bile ljudske šole v Istri prav na redko sejane.

Delegat, ki nas je zastopal pri dunajski skupščini, nam je podal tudi le kratko poročilo, ker natančno smo brali v „Učit. Tovaršu“. Povedal nam je tudi svoje mnenje, da ta shod ne bo imel hipnega uspeha, a narejen je prvi korak, in če bomo vztrajni na zapričetem potu, pridemo prav gotovo tudi do polvoljnega uspeha.

Naša zastarela pravila od l. 1885. smo tudi predelali in popravili, upamo, da v korist napredku in društvu.

Tako nam je le prehitro pošel čas, zaradi česar smo morali odložiti referat o lepopisju v ljudski šoli na prihodnje zborovanje.

Žal nam je bilo, da so morali nekateri tovariši odriniti že ob 3. uri, ker kasneje nimajo več železniške zveze. Drugi smo ostali skupaj še do 6. ure. Bili smo res med seboj prave tova-

rišice in pravi tovariši ter se tudi zabavali kot ena sama družina. Nazadnje smo še navzoči sklenili, da je vse slovensko učiteljstvo v Istri eno posestrimstvo in pobratimstvo in kdor se ni držal tega sklepa je plačal kronico za „Učiteljski konvikt“. Tovariš predsednik je nabral v ta namen 8 K 70 h.

Dan je bil v vsakem oziru krasen, in upamo, da ne bo brezuspešen, zato pa kličemo odboru: O prvi ugodni priliki poskrbite zopet za izredni občni zbor. V Istri nimamo redno vsako leto uradnih okrajnih skupščin in če ne bo skrbelo društvo, da se večkrat snidemo, se ne bomo niti poznali. Malomarnostem pa kličemo: Stopite tudi vi v naš krog in spoznate kmalu, da vam ne bo žal.

Književnost in umetnost.

Zvonček priobčuje v zadnji letošnji številki to-le izbrano vsebino: 1. Dve smrti. Fr. Ločniškar. Pesem. — 2. Janko. Vilko M. Povest. — 3. Zimski večer. Zorislav. Pesem. — 4. Križi in težave iz mojih dijaških let. Fr. Rojce. Povest. — 5. Marjetica. Avgustin Šabec. Poučni spis. — 6. Rojstvo Gospodovo. Podoba v barvotisku. — 7. Najljubše darilo. Ivo Trošt. Povest z dvema podobama. — 8. Kako moramo jesti sadje. J. K. Poučni spis. — 9. Hudi Janko. Ivo Danič. Pesem. — 10. Pouk in zabava. Solze. Iv. Kiferle. Uglasbena pesem. — Rešitev. — Ob sklepu osmega letnika.

Domačega ognjišča prijavlja v 11. let. številki to vsebino: 1. Andrej Rapè: Tam gori... — 2. N.: Proti žganju. — 3. Ferdo Plemič: Več solnce! — 4. Andrej Rapè: Roditeljski večer. — 5. Rudolf Hrovat: O vzgoji otrok v predšolski dobi. — 6. Dopisi. — 7. Drobline. — „Naš List“, ki se tudi sicer večkrat in odločno zavzema za učiteljstvo, piše o „Domačem ognjišču“: „Domače ognjišče“ prinaša jako zanimive, koristne, aktualne članke o vzgoji otrok, njihovih hibah in čednostih, zlasti pa o zmotah in napakah staršev in slabih vzgojevalcev; končno prinaša dopise o delovanju učiteljstva in odgojevalcev, povesti in zanimive drobtine iz vsega sveta. Malo imamo toli potrebnih in koristnih slovenskih časopisov kakor je ta. Kdor ljubi mladino, kdor ve, da leži v srcu in dušah slovenskih otrok bodočnost našega naroda, tisti bo rad naročil in čital ta mesečnik, ki je poln plemenitih idej in koristonosnih iniciativ! Naj bi se razširil ta lepi, blagi list v vse slovenske hiše! Naj bi ga čitali in ubogali starši, potem nam napoči lepša bodočnost. — Da, to so resnične besede!

Ilustrovani narodni koledar. 1908. Uredil prof. dr. Ant. Dolar. L. XIX. — V Celju je izšel ta koledar, ki se odlikuje po bogati vsebini in krasni opremljenosti. Prinaša tudi življenjepis Strmškov, ki ga je spisal tov. Mih. Levstik. Življenjepis je pisan s srcem in ljubeznijo. — Koledar stane samo 2 K, a se ga lahko dene v vsak salon.

Anton Foerster, slavni slovenski skladatelj, praznuje dne 20. t. m. svojo sedemdesetletnico. Zaslužnemu umetniku naše čestitke!

Politiški pregled.

* Prof. Masaryk. Veliki politiški dogodek preteklega tedna je govor prof. Masaryka za obrambo učiteljske svobode in svobode učenja na vseučiliščih, svobode vede in vere in svobode vesti in prepričanja. Komaj je dobil Masaryk besedo, se je zbralo okolo njega nad 300 poslušalcev, med njimi so bili tudi glavarji klerikalcev. Govornik je dejal, da se je z raznih strani hotelo vplivati nanj, naj bi umaknil takozvanim državnim neobhodnostim na ljubo svoj predlog. On ni tega storil, ker bi to bil velik pogrešek, ako bi se ljudski parlament izogibal temeljnemu vprašanju kulturnega in duševnega življenja. Nedavno je posl. Renner izrazil potrebo kulturne politike. Tu je prilika za to politiko. — Stvar, za katero nam gre, je Luegerjeva zahteva po pridobitvi vseučilišč. S tem je Lueger izrazil to, kar zahteva njegov sistem: pokatoličiti vseučilišča je proglasil za nalogo in verstvo za pogoj prave znanstvenosti. To je glavna stvar. Obdolžil je nadalje vseučilišča, da širijo prevratne ideje itd., kar so zastopniki vseučilišč že sami zavrnil. Govornik

* Prvi roditeljski sestanek se vrši 15. dec. ob 2. popoldne v Čadramljah. Predaval bo tamkajšnji nadučitelj tov. Brumen:

a) O potrebi in koristi sestankov roditeljev z učiteljstvom in

b) O napakah pri vzgoji v domači hiši pred in med šolsko dobo.